JARNO NORDLING

PAPERI RAHA

KGB

PAPERIRAHA

PIENOISROMAANI

JARNO NORDLING

PAPERIRAHA

PIENOISROMAANI

Kustantamo Gorilla & Banaani

2026

© 2026 Kustantamo Gorilla & Banaani

Kansi: JT Lindroos

Kustantaja: Kustantamo Gorilla & Banaani

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

ISBN 978-952-65938-2-1

Hervanta

Sinertävä pikkutakkini oli jo kenties parhaat päivänsä nähnyt, mutta minulle edelleen kelvollinen. Ja ainoani. Katsahdin kuontaloani kylppärin peilikaapista. Peilikaapin valaisimen kupu oli kellastunut ja sen tuottamassa valossa naamani näytti maksasairaudesta kärsivältä terminaalipotilaalta. Pieni parransänki ei haitannut mitään, mutta kuten edesmennyt isäni oli monesti todennut ”tukka hyvin, kaikki hyvin”. Eli nopea sipaisu märällä kammalla ja tummat hiukseni olivat taas niin siististi, kuin ne ilman parin päivän pesua sai. Sininen kravatti oli hieman ryppyinen, mutta kukapa siihen mitään huomiota kiinnittäisi? Asuntoni Hervannan Teekkarinkadulla oli pieni kaksio, jossa tosin oli onneksi myös pieni vuokra. Sammutin valot asunnostani ja astuin porraskäytävään. Alkuperäinen 70-luvun hissi kuljetti minut pohjakerrokseen ja edelleen ulkoilmaan. Tammikuun seitsemäs oli varsin kipakka pakkaspäivä, kuten viime päivät olivat olleet. Askelsin parkkipaikan reunalla olevalle autolleni. Lämmitystolpalla varustettu autopaikka oli pelastukseni näin kylmänä aamuna, muutoin vanha rouvani tuskin olisi suostunut edes inahtamaan. Käynnistin auton ja raappasin sen jälkeen sitkeässä jääriitteessä olevat lasit. Pääsin liikkeelle ja suuntasin Hervannan valtaväylälle. Radiota ei parannut laittaa päälle, sillä Toyota Carinan akku ei ollut parhaassa vedossa. Syytä siis säästellä kaikessa varsinkin näin

kylmällä ja lyhyellä ajomatkalla.

Saavuin työpaikalleni Koti-ja Liikevälitys LKV:n toimistolle täsmällisesti kello yhdeksän. Niin kuin kaikkina muinakin työpäivinä. Astuin sisään toimistoon, riisuin päällystakkini ja astelin työpisteelleni. Yrittäjä itse, Matti Nielikäinen oli jo tapansa mukaan paikalla ja istui pienen toimistomme perällä oman työpöytänsä äärellä. Hän oli ollut työnantajani kolmen vuoden ajan. Mukava, joskin välillä hieman äkkipikainen mies.

— Metsäpuro! hän huusi minulle.

Askelsin hänen työpisteelleen.

— Miten se Vesilahden kesämökki? Tuliko tarjousta?

Jouduin myöntämään, että ei ollut tullut. Kesämökin myyminen keskellä sydäntalvea ei ollut kaikkein tuottavinta puuhaa.

— Koska olet viimeksi saanut kohteen myytyä? Tai saanut uutta toimeksiantoa sisään?

— Nyt on hieman huonot ajat, vastasin.

Nielikäinen katsoi minua ärtyisenä ja vakavana.

— Mutta olen minä yrittänyt. Se postikorttikampanja…

— No se! Perkele! Nielikäinen huudahti. – Jo vain, Martin postikorttikampanja, voi saatana sentään!

Katsoin hieman hölmistyneenä hänen voimakasta reaktiotaan.

— Sinä se keksit hyvän kampanjan! — Lähetetään puolelle Tamperetta mainospostikortti, jonka he voivat veloituksetta palauttaa meille, jos ovat kiinnostuneita asunnon vaihdosta. Jo vain, perkele Martti saatiin vas-

tauksiakin, oikein kolme kappaletta!

— Mutta eikö se ole hyvin? Kolme toimeksiantoa?

— Niin, tämä kampanjasi maksoi kolme ja puoli tonnia ja sillä saatiin kolme vastausta, Nielikäinen intoili. — Annahan kun luen sinulle yhden kortin, hän sanoi ja otti postikortin pöydältään. — Kohtaan ”Oletko kiinnostunut asunnon myynnistä vai ostosta?” palauttaja on vastannut: ”Olen kovin yksinäinen ja kaipaan miestä rinnalleni”. Allekirjoittajana ”Ritva 58”, Nielikäinen pauhasi ja heitti kortin lattialle. — Siinä on sinulle lisää toimeksiantoja, antaa mennä vaan perkele!

Sain käteeni kaksi korttia, ja lukaisin päällimmäisen:

” Etsin kundikaveria kaikenlaiseen kivaan tositarkoituksella.

T. Mar-ko

P.s. esinahkani on tiukka”

Toinen kortti jatkoi edellisen linjoilla:

” Tykkään usein vain katsella. Ehkä muutakin.

Soita 045 129…”

— Että sellaisia toimeksiantoja sitten virittelemään. Eiköhän Martti nyt ole parempi, että meidän tiemme erkanevat.

— Mitä tarkoitat?

— Sitä että saat potkut! Fudut, loparit, kenkää!

Katsoin kysyvästi Nielikäistä.

— Työsuhteesi yrityksessämme on päättynyt. Voit poistua, hän jatkoi pudotellen sanojaan hieman ivalliseen sävyyn.

— Mutta kuka sitten myy sen Vesilahden mökin? Tai Kaukajärven yksiön?

— Enköhän minä perkele selviä muutamasta helvetin toimarista ihan itsekin! Ei tämä nyt mikään kultakaivos ole, niin kuin varmaan huomaat. Tai ethän sinä mitään tajua! Vaikka oletkin provikalla, niin kiinteät kulut ovat niin isot, ettei tämä leikki enää kannata. Firman tavarat voit jättää pöydällesi ja poistua. Lopputili maksetaan sinulle perjantaina ja se oli sitten siinä. Lopullisesti. Näkemiin Martti!

Jätin firman läppärin ja toimiston avaimen pöydälle ja poistuin. Oli kirkas pakkaspäivä ja aurinko paistoi hymyillen taivaalla. Ehkä se hymyili ilkikurisesti minulle.

1.

Heräsin uuteen pakkasaamuun asunnossani tällä kertaa työttömänä. Marketin halpaa tarjouskahvia juodessani huomioni kiinnittyi pariin pöydällä lojuvaan joulukorttiin. Eipä niitä enää vuosiin ollut paria enempää tullutkaan. Käänteli kortteja, joista toinen oli Aune-tädiltäni Jämsänkoskelta. Harhaiset muistot veivät minut ajatuksissani lapsuuteen, jolloin olin viettänyt kesiä tätini pienellä maatilalla Keski-Suomessa. Aune-tädillä oli ollut myöhemmässä vaiheessa myös antiikkiliike. Korttiin oli kirjoitettu perinteiset joulutoivotukset ja kortin alalaitaan heiveröisellä, hieman himmeämmällä tekstillä ”Mitä sinulle kuuluu?”. Ikään kuin kysymys olisi kirjoitettu epäröiden tai haluttu häivyttää. Mitä minulle kuuluu? Niinpä. Mutta mitäköhän iäkkäälle tädilleni oikein kuuluu? Olin jo tarttumassa puhelimeeni soittaakseni hänelle, mutta tulin toisiin aatoksiin. Koska minulla ei ollut enää työvelvoitetta, eikä oikeastaan mitään muitakaan velvoitteita, ajattelin ottaa asiasta henkilökohtaisesti selvää. Joskus oli parempi mennä itse, kuin soittaa tai lähettää viesti. Jos täti olisi huonossa voinnissa, saattaisi muutoinkin olla viimeiset hetket nähdä häntä. Eikä minulla ollut mitään pientä Keski-Suomen retkeä vastaan, päinvastoin. Lopputilin aiheuttama ahdistus ajoi minua pois isosta kaupungista, rauhallisemman ja kiireettömämmän elämän pariin. Ainakin hetkellisesti. Perjantaina tulisi lopputili ja siihen asti rahat kyllä riittäisivät auton tankkaamiseen ja muutamaan evääseen.

Päätin aamutoimieni jälkeen suunnata Carinan keulan kohti Jämsänkoskea.

Koska olin tottunut arkena pukeutumaan mielestäni siististi pikkutakkiin ja kravattiin, tein niin nytkin. Se tekisi varmasti tätiinkin vaikutuksen.

Ajoin Jämsän suuntaan ysitietä Oriveden kautta. Hieman ennen Orivettä oli tunnettu ja perinteikäs huoltoasema, Oritupa. Paikka oli nykyisin osa isoa ketjua, mutta muistin sen aukeamisen 80-luvun alusta, jolloin olimme vanhempieni Ladalla pysähtyneet siihen tauolle. Tuolloinkin matkattiin Aune-tädin luo. Jätin Carinan parkkiin mittarikentän läheisyyteen ja astelin sisään huoltamolle. Kävin ensin helpottamassa oloani saniteettitiloissa. Vaikka paikka oli muutoin siisti, wc-tilat olisivat kaivanneet hieman tiuhempaa siistimistä. Runsas kävijäkunta näkyi tilojen siisteydessä. Ostin kupin kahvia ja munkkirinkelin ja asetuin istumaan ikkunapöytään. Aamupäivällä ravintolassa ei varsinaista ruuhkaa ollut. Seurailin vaivihkaa muita asiakkaita. Viereisessä pöydässä keski-iän ylittänyt pariskunta nautti kahvista ja voilevistä, ja molemmat selailivat samalla puhelintaan. Vastapäisessä pöydässä kolmekymppinen nainen oli niin ikään keskittynyt vain puhelimeensa samalla, kun hänen pieni poikansa huuteli tälle säännöllisesti ravintolan leikkipisteeltä. Kauempana istui yksi vanhempi herrasmies, ilman puhelinta, mutta syventyneenä paksuun sanomalehteen. Sosiaalista kontaktia ei varsinaisesti ollut kellään – ei toki minullakaan. Saatuani munkkikahvit nautittua, jatkoin matkaa Jämsän suuntaan. Olettamukseni mukaan Aune-tädin talolle oli vielä noin tunnin matka.

Saavuin tädin talolle sopivasti lounasaikaan. Tai aina-

- Kyllä niistä paperirahaa saa,
kuului tokaisu hämärään eteiseen, jossa seisoin taulut kainalossani, juuri potkut saaneena. Siitä käynnistyi matka, joka tulisi muuttamaan elämäni. Ja muutaman muunkin.

Paperiraha on inhorealistinen road trip halki Suomen, rahan ja rakkauden kaipuun perässä. Lähtöasema: Hervanta, Tampere.

Kannet: JT Lindroos

9 789526 593821

KGB